

ΑΞΟΝΑΣ 4 - "ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER"
Μέτρο L311 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Φορείς Διαχείρισης οι κατά τόπους Ομάδες Τοπικής Δράσης (Αναπτυξιακές Εταιρείες)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Σκοπός του μέτρου είναι η παροχή δυνατοτήτων δημιουργίας **πολλαπλών δραστηριοτήτων** και απόκτησης **εναλλακτικών εισοδημάτων** για τη μείωση της υποαπασχόλησης στο **γεωργικό τομέα**, τη δημιουργία ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού, τη βελτίωση των εισοδημάτων και τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση επενδύσεων που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση **και που διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός, βιοτεχνία κ.λ.π.).**

ΛΗΞΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ:

Οι αιτήσεις ενίσχυσης - φάκελοι υποψηφιότητας των ενδιαφερομένων θα υποβάλλονται στις αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης ανάλογα με την προθεσμία υποβολής που θα ανακοινώνουν στην επίσημη ιστοσελίδα τους.

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ-ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:

Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο φορέα της επένδυσης με τη μορφή **επιδότησης κεφαλαίου** και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

- Όσον αφορά στις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) το συνολικό κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000 €** και με δυναμικότητα όπως ορίζει ο οδηγός.
- Για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, η σχετική παρέμβαση θα αφορά είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας τους **μέχρι του ορίου που ορίζει ο οδηγός.**
- Το συνολικό κόστος για τις υπόλοιπες δράσεις του μέτρου (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων) θα ανέρχεται μέχρι **300.000 €.**
- Σε περίπτωση συνδυασμού δράσεων το συνολικό κόστος της επενδυτικής πρότασης δύναται να ανέλθει στο μεγαλύτερο όριο του επιλέξιμου κόστους (**δηλ. τα 600.000 € αν αφορά και σε υποδομές διανυκτέρευσης**), με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε επιμέρους παρέμβασης **δεν θα υπερβαίνει το όριο του επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά** (πχ τα 300.000 € για τη δράση των λοιπών επιχειρήσεων).

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ:

Για τις ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις του παρόντος μέτρου, εκτός αυτών του γεωργικού τομέα (εκτός των προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης) **και συγκεκριμένα στους κλάδους του Πίνακα του Παραρτήματος ΙΙΙ του οδηγού εφαρμογής**, που υλοποιούνται στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα4 από πολύ μικρές επιχειρήσεις, ισχύουν ανά γεωγραφική ενότητα τα ακόλουθα ποσοστά ενίσχυσης, εκπεφρασμένα στο σύνολο του επιλέξιμου κόστους των επενδυτικών σχεδίων:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS II ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS III	Ανώτατο όριο περιφερειακών ενισχύσεων (Για επενδυτικά σχέδια πολύ μικρών επιχειρήσεων)	
	1.1.2007-31.12.2010	1.1.2011-31.12.2013
1) Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2013		
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ	60%	60%
ΗΠΕΙΡΟΣ	60%	60%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	60%	60%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	50%	50%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	50%	50%
ΚΡΗΤΗ	50%	50%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	60%	50%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	60%	50%
2. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2010 (Περιφέρειες στατιστικού αντικτύπου)		
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΑΤΤΙΚΗ	50%	40%
3. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση ως περιφέρειες οικονομικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ		
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	50%	35%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ		
ΒΟΙΩΤΙΑ	50%	35%
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	50%	35%
ΕΥΒΟΙΑ	50%	35%
ΦΩΚΙΔΑ	50%	40%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	50%	40%

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι **φυσικά πρόσωπα** που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Αντλούν τουλάχιστον το **50%** του ατομικού τους εισοδήματος από **γεωργικές δραστηριότητες που ασκούνται στα όρια της εκμετάλλευσής τους** και παράλληλα δεν αφιερώνουν για δραστηριότητες εκτός των ορίων της γεωργικής εκμετάλλευσης πάνω από 50% του συνολικού χρόνου απασχόλησής τους.
- Αντλούν τουλάχιστον το **50%** του ατομικού του εισοδήματος από **αγροτικές δραστηριότητες** (γεωργία, κτηνοτροφία, αγροτουρισμό, αγροβιοτεχνία, αλιεία -πλην υπερπόντιας - δασικές δραστηριότητες και δραστηριότητες προστασίας του φυσικού χώρου) **υπό τον όρο ότι τουλάχιστον το 25% του συνολικού του εισοδήματος προέρχεται από γεωργικές - κτηνοτροφικές δραστηριότητες που ασκούνται στα όρια της εκμετάλλευσής τους** και παράλληλα δεν αφιερώνουν για δραστηριότητες εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης χρόνο μεγαλύτερο του **50%** του συνολικού χρόνου απασχόλησής τους.
- Είναι **Νέοι Γεωργοί** στα πλαίσια του καθεστώτος ενίσχυσης του **Μέτρου 112 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών»**.

ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ:

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για **πολύ μικρές επιχειρήσεις**:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας **υποδομών διανυκτέρευσης**.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί **χώρων εστίασης και αναψυχής**.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων **παροχής υπηρεσιών** για την **εξυπηρέτηση του τουρισμού** της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί **μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας**, παραγωγής ειδών παραδοσιακής

τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων **παροχής υπηρεσιών.**
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων **παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση.**
- **Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων** (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού (όπως κεντρικά ηλιακά συστήματα, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, φωτοβολταϊκά, κ.λ.π) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης καθώς και επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (στο κτιριακό κέλυφος ή/και στον Η/Μ εξοπλισμό) σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ:

- Η προτεινόμενη επένδυση να πραγματοποιείται εντός περιοχής παρέμβασης του Άξονα 4 και σε Δημοτικό Διαμέρισμα έως **3000 κατοίκους.**
- Να τεκμηριώνεται η **σκοπιμότητα της επένδυσης σε σχέση με τους στόχους του Μέτρου.**
- Η επενδυτική πρόταση και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτής να αφορούν ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.
- Να τεκμηριώνεται η **οικονομική βιωσιμότητα** και η **παροχή επαρκών εγγυήσεων ως προς την αποδοτικότητα των επενδύσεων** που θα υλοποιηθούν και να προκύπτει κερδοφορία τουλάχιστον στο τρίτο έτος λειτουργίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Να τεκμηριώνεται η συμβολή της επένδυσης στη **δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης** στην περιοχή.
- Η επιχείρηση να εντάσσεται στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων και να αφορά δραστηριότητες σύμφωνα με το **παράρτημα ΙΙΙ** του οδηγού εφαρμογής.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ
Εργαζόμενοι (ΕΜΕ)	<10 και
Κύκλος Εργασιών	< 2 εκατ €
	ή
Σύνολο Ενεργητικού	< 2 εκατ €

- Οι δικαιούχοι να είναι φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση
- Η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στις κατηγορίες - τομείς παρεμβάσεων του παρόντος μέτρου και το συνολικό επιλέξιμο κόστος που ενισχύεται.
- Επίσης, για τις υποδομές διανυκτέρευσης, η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στο **όριο δυναμικότητας που ορίζει ο οδηγός.**

Σημ: Παρεμβάσεις με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτούς, δεν εντάσσονται σε άλλο χρηματοδοτικό μέσο της Ε.Ε.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ:

- Δαπάνες για τη δημιουργία **νέων κτιριακών εγκαταστάσεων**, για **ιδρύσεις υποδομών διανυκτέρευσης και για βιοτεχνικές δραστηριότητες**, με τον απαραίτητο ηλεκτρομηχανολογικό, εξοπλισμό παραγωγής, ξενοδοχειακό και λοιπό εξοπλισμό, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τη μεταφορά και εγκατάστασή του, καθώς και δαπάνες έργων υποδομής **και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου αυτών**.
- Δαπάνες για την **επέκταση και βελτίωση κτιριακών υποδομών**, του περιβάλλοντος χώρου, των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού παραγωγής και του ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού, για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διανυκτέρευσης, αυτός δύναται να αφορά είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας μέχρι του ορίου που ορίζει ο οδηγός.
- Δαπάνες για τη δημιουργία **νέων χώρων εστίασης και αναψυχής** με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού, καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση, επέκταση υφιστάμενων υποδομών.
- Δαπάνες για την **ίδρυση, επέκταση και αναβάθμιση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων** και αγορά του σχετικού εξοπλισμού αυτών.
- Δαπάνες για μελέτες – υπηρεσίες υποστήριξης, όπως η σύνταξη σχετικής **οικονομοτεχνικής μελέτης**, η μελέτη έκδοσης οικοδομικής άδειας, δαπάνες επιβλέψεων, επιμετρήσεων, μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κλπ. Οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **12%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού, για την **αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** με σκοπό την παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού ή υλικών για την **εξοικονόμηση ενέργειας σε υφιστάμενες επιχειρήσεις**.
- Δαπάνες **προβολής και προώθησης**, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και με ποσοστό μέχρι **5%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους (**και πάντως όχι μεγαλύτερες των 10.000€**).
- Αποκλειστικά και μόνο για τα κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως **παραδοσιακά και διατηρητέα** με σχετική Υπουργική απόφαση είναι επιλέξιμη **η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού** και μέχρι ποσοστού **5%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- Δαπάνες για την **αγορά ιππων** για δραστηριότητες περιήγησης.

Σημ: Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπόνηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων. Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αιτίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.

- Δαπάνες **αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών**, περιλαμβανομένου και του λογισμικού αυτών.
- Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους **μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημμάτων**, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους οργανισμούς πιστοποίησης για την **αρχική πιστοποίηση των συστημάτων** αυτών. Οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **3%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης
- Στην περίπτωση των **βιοτεχνικών δραστηριοτήτων**, δαπάνες αγοράς ειδικών **επαγγελματικών μέσων μεταφοράς** προϊόντων και πρώτων υλών. εντός της επιχείρησης (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα κ.ο.κ.), στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος της επένδυσης.

Περιορισμοί:

- Δεν θεωρείται επιλέξιμη, καμία άλλη δαπάνη πέραν των παραπάνω αναφερομένων για τις κατηγορίες

παρεμβάσεων του μέτρου.

- Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν **πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης** ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας στις αρμόδιες αρχές του **δεν θεωρούνται επιλέξιμες** και δεν υπολογίζονται για ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για ενίσχυση και μέχρι την έγκριση του υποψηφίου στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευθύνη του υποψηφίου και διέπονται από τους όρους και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του μέτρου.
- **Ο Φ.Π.Α.** δεν περιλαμβάνεται σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς **δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Τα εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός **24 μηνών** από την ημερομηνία υπογραφής της Υπουργικής Απόφασης για την έγκριση της υπαγωγής τους στο Μέτρο L311.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός του Μέτρου (Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Δαπάνη) **διαφοροποιείται ανάλογα με την Ομάδα Τοπικής Δράσης** και αναφέρεται στην αντίστοιχη Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

Για τις Ομάδες Τοπικής Δράσης πατήστε [εδώ](#)

BMS MANAGEMENT CONSULTANTS S.A.

BMS Management Consultants S.A.

Πλαστήρα 59 – 171 21 – Νέα Σμύρνη
Τηλ.: 210-93.18.016 Fax: 210-93.18.018

www.bms-sa.gr